

УДК 342.951:339.543(477)

Сергій Іванов,

канд. юрид. наук, здобувач докторантури

Харківського національного університету внутрішніх справ

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

У статті на підставі аналізу нормативно-правових актів та наукової позиції вчених розглянуто інституційне забезпечення реалізації державної митної політики. Доведено, що інституційне забезпечення реалізації державної митної політики спрямовано на утворення нових або реорганізацію (удосконалення) наявних інституцій (структур), а також проведення роботи щодо кадрового забезпечення діяльності цих інституцій. Вказано на основні заходи, спрямовані на запровадження ефективної системи управління кадровими ресурсами, що, у свою чергу, сприятиме виконанню стратегії діяльності митниці, відповідатиме національному законодавству і міжнародним стандартам.

Ключові слова: державна митна політика, інституційне забезпечення, органи митного спрямування, Державна фіскальна служба України.

Постановка проблеми. Сучасний етап характеризується для України постійним зростанням обсягів та розширенням масштабів міжнародної торгівлі, ускладненням та посиленням динамізму торговельних процесів, посиленням вимог міжнародних організацій щодо забезпечення вільного доступу іноземних товарів на внутрішні ринки та зниженням національних торговельних бар'єрів. Відбувається поглиблення інтеграції міжнародних вимог у національну практику митного регулювання України. Реалізація цих вимог пов'язана з певними потенційними загрозами забезпеченню національних інтересів України, що полягають у недонадходженнях до бюджету внаслідок викривлення митної вартості товарів, шкоді здоров'ю і безпеці споживачів, зростанні контрабандних потоків тощо [1].

У таких умовах актуалізується потреба підвищення ефективності інституційного забезпечення реалізації державної митної політики в напрямі посилення забезпечення економічних інтересів держави й максимального врахування в національній системі регулювання міжнародних правил та вимог.

Аналіз останніх досліджень. Дослідження інституційного забезпечення реалізації державної митної політики здійснювалось на основі нормативно-правової бази та наукових праць вчених. Теоретичним підґрунтям дослідження послужили праці таких українських і зарубіжних учених у галузі адміністративного, фінансового й митного права, як В. Б. Авер'янов, Д. М. Бахрах, Н. А. Берлач, Ю. П. Битяк, В. М. Гарашук, О. А. Гащицький, А. М. Гуд, О. В. Джафарова, Є. В. Додін, Ю. М. Дьомін, А. І. Калініченко, С. В. Ківалов, О. В. Кульчицька, Т. О. Коломоєць,

В. Т. Комзюк, О. В. Константи́й, Б. А. Кормич, М. П. Кучерявенко, О. О. Левінчук, А. В. Мазур, Н. Б. Москалюк, В. Я. Настюк, П. В. Пашко, Д. М. Приймаченко, В. В. Прокопенко, О. П. Федотов, І. П. Яковлев та ін. Проте, незважаючи на наявність значної кількості наукових праць, які мають вагоме теоретичне та практичне значення, чимало питань зазначеної проблеми й дотепер є не досить дослідженими.

Виклад основного матеріалу. На важливість дослідження інституційного забезпечення реалізації державної політики у відповідних сферах зверталась увага вченими з адміністративного права, державного управління, економіки тощо. Так, Т. С. Пухир, досліджуючи генезис інституційного забезпечення формування та реалізації державної регіональної політики, виокремлює чотири етапи його становлення та розвитку. Крім того, вчена намагається окреслити наявну систему інституційного забезпечення політики регіонального розвитку, що надало можливість встановити основних інституційних партнерів, а також сформулювати сучасні проблеми та виклики, що прямо чи опосередковано мають вплив на формування та реалізацію державної регіональної політики, зокрема відсутність національної довгострокової стратегії розвитку держави, поступальних кроків у проведенні територіально-адміністративної реформи та реформи місцевого самоврядування, нестабільність інституційної структури у сфері регіональної політики тощо [2, с. 17].

Г. В. Колеснікова, досліджуючи інституційне забезпечення розвитку фінансово-інвестиційної інфраструктури промислового регіону, визначає його як сукупність

заходів та дій держави (місцевих органів влади), спрямованих на формування нових або трансформацію наявних інституцій (традицій, норм, правил, нормативно-правових актів) та інститутів (організаційних структур, організацій, державних органів та організацій), які впливають на її розвиток та підвищення ефективності діяльності промислового регіону [3, с. 157]. В даному випадку інституційне забезпечення включає такі складники, як законодавчо-правове забезпечення та відповідний суб'єкт реалізації державної політики розвитку промислового потенціалу країни.

В. В. Клімчик наголошує на тому, що інституційне середовище є одним із визначальних чинників ефективного функціонування національної економіки в цілому і зовнішньоторговельної діяльності зокрема. Тому держава повинна активно впливати на покращення інституційного середовища в тому числі шляхом сприяння становленню і розвитку інститутів законодавчої та виконавчої влади, діяльність яких спрямована на досягнення суспільних інтересів. Важливим завданням держави є інституційне забезпечення фіскального регулювання зовнішньоторговельної діяльності через вироблення та використання фіскального інструментарію, спрямованого на підвищення ефективності зовнішньої торгівлі України [4, с. 84].

Отже, інституційне забезпечення розглядається як динамічний процес формування інституцій (правила, сформовані формальними та неформальними утвореннями суспільно-економічних формацій, які впливають на поведінку учасників ринку) й інститутів (організаційно-оформлена система правил і норм), які консолідовано у формі організації (підприємства, інфраструктура, державні органи), закону (нормативно-правові акти) та функції-правила (ринок, ціноутворення, конкуренція, праця, власність, підприємництво) у процесі еволюції ринкового механізму. Це широке аспектно поняття, яке включає статичні й динамічні аспекти становлення функціонування базисних і похідних інститутів у певних інституціональних умовах, інституції, інститути, які співвідносяться в певному інституціональному середовищі [3, с. 157].

Звернення до нормативно-правових актів дає можливість визначити, що інституційне забезпечення – це утворення нових або реорганізація (удосконалення) наявних інституцій (структур), а також дії щодо кадрової підготовки з метою організаційного забезпечення діяльності цих інституцій та процесу євроінтеграції в цілому [5].

О. П. Федотов у своєму монографічному дослідженні проаналізував динаміку інсти-

туційного забезпечення здійснення державної митної справи та сучасні тенденції системи органів митного спрямування Державної фіскальної служби України. Вчений підкреслив, що система державних інституцій митного спрямування в Україні з'явилася значно раніше, ніж сформувався митне законодавство України [6, с. 11]. Акцентує увагу на тому факті, що пошук найоптимальнішої моделі управління державною митною справою здійснюється без додержання адекватного модульного реформування, а шлях розроблення та впровадження комплексних, системних, стратегічних програм загального розвитку хоча й сприяв оптимізації правового статусу митниць як органів митного спрямування Державної фіскальної служби України щодо новітніх призначень та завдань, однак суттєво знизив ефективність їх функціонування, зумовив виникнення організаційно обумовлених перерв та не дає змоги відійти від двозначної казуїстики у сфері державної митної справи [6, с. 12].

Погоджуючись з О. П. Федотовим, варто зазначити, що до сьогодні не вирішені питання щодо приведення нормативно-правових актів, які регулюють обсяг правомочностей та порядок реалізації завдань, що відповідно до законодавства України з питань державної митної справи покладено на Державну фіскальну службу України та її територіальні органи, до загального знаменника [6, с. 12].

Як вказує І. П. Яковлев, залишається чимало запитань щодо місця Державної фіскальної служби України у системі органів виконавчої влади, її компетенції, організаційної специфіки та правового забезпечення, вирішення яких стає нагальним не лише в інституційному або теоретичному аспекті. Невизначеність статусних складників, розмитість адміністративно-правових станів спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з реалізації політики у будь-якій сфері суспільного життя неминуче відображається на результативності всієї управлінської вертикалі, деструктивно впливаючи на якість зовнішньої владно-розпорядчої діяльності [7, с. 63]. Із цього приводу Г. Кулик зауважує, що ризик в управлінні системою органів митного спрямування ДФС України може стати ризиком для ефективного здійснення митної справи, тобто митним ризиком [8, с. 173].

У свою чергу А. І. Калініченко, досліджуючи систему державних інституцій митного спрямування, виокремив чотири етапи розвитку митного законодавства незалежної України. Перший етап – від прийняття Декларації про державний суверенітет України до прийняття Митного кодексу України

в 1991 р. та Закону України «Про Єдиний митний тариф» у 1992 р. Цей етап характеризувався пошуками та формуванням організаційних та правових засад для існування та функціонування митної системи та митного законодавства в умовах незалежності. Другий етап – з 1992 р. до набрання чинності другим Митним кодексом України у 2004 році. На цьому етапі поступово почала поживлятися співпраця України з іншими державами в митній сфері. Третій етап – з 2004 року до прийняття нового Митного кодексу України у 2012 році, що було зумовлено економічними, соціальними та політичними змінами в державі, активізацією процесів вступу України до Світової організації торгівлі та асоціації з ЄС. Четвертий етап – з 2012 р. і до цього часу – характеризується більшою адаптованістю національного митного законодавства до європейських та світових стандартів, пошуком оптимальної моделі інституційної організації митного механізму, що зумовило неодноразові зміни у структурі державних органів, які покликані формувати та забезпечувати реалізацію державної митної політики [9, с. 66-67].

Отже, в умовах сьогодення постає необхідність створити прозору, комплексну та ефективну законодавчу систему, яка дозволить органам митного спрямування ДФС України сприяти міжнародній торгівлі, забезпечуючи при цьому безпеку держави, її громадян та захист фінансових інтересів держави [10].

Звернення до ст. 1 Митного кодексу України дає можливість констатувати, що законодавство України з питань державної митної справи складається з Конституції України, зазначеного Кодексу, інших законів України, що регулюють питання державної митної справи, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також нормативно-правових актів, виданих на основі та на виконання Митного кодексу України та інших законодавчих актів [11].

Справді, визначальне місце у формуванні державної митної політики посідає Конституція України, яка є основним законом громадянського суспільства і держави, що має найвищу юридичну силу, через який затверджується основи суспільного і державного ладу і механізми їх дії, спрямовані на зміцнення держави і забезпечення прав і свобод громадян [12, с. 326]. Перше, на чому хотілося б акцентувати увагу, – це конституційні норми закріплені у ст. 18, згідно з якою зовнішньополітична діяльність України спрямована на забезпечення її національних інтересів і безпеки шляхом підтримання

мирного і взаємовигідного співробітництва з членами міжнародного співтовариства за загально визнаними принципами і нормами міжнародного права; ст. 92 передбачено, що виключно законами визначаються засади зовнішніх зносин, зовнішньоекономічної діяльності, митної справи (п. 9 ч. 1 ст. 92); система оподаткування, податки і збори (п. 1 ч. 2 ст. 92); порядок утворення і функціонування вільних та інших спеціальних зон, що мають економічний чи міграційний режим, відмінний від загального (п. 8 ч. 2 ст. 92); Кабінет Міністрів України організовує і забезпечує здійснення зовнішньоекономічної діяльності України, митної справи (п. 8 ст. 116) [113]. Отже, Конституція України визначає основні, загальні положення інституційного забезпечення формування та реалізації державної митної політики, що має свою конкретизацію та подальший розвиток у відповідних кодексах, законах та інших нормативно-правових актах [14, с. 47].

Здійснюючи характеристику інституційного забезпечення реалізації державної митної політики, ми повинні мати на увазі, що міжнародні угоди (договори) України та міжнародно-правові акти, ратифіковані Верховною Радою України, відповідно до ст. 9 Конституції України є частиною національного законодавства. Закріплення цього положення в Конституції України, на нашу думку, свідчить про те, що Україна визнала та враховує у своїй правотворчій та правозахисній діяльності принцип пріоритету міжнародного права над національним. Такий крок є абсолютно виваженим та доцільним із будь-яких позицій, оскільки вирішення усіх тих світових проблем, які сьогодні мають місце, є просто неможливим без тісного міждержавного співробітництва [15, с. 72].

У контексті нашого дослідження до міжнародних конвенцій, які спрямовані на реалізацію державної митної політики нашої держави, слід віднести: Конвенцію про тимчасове ввезення [16], Митну конвенцію про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенція МДП 1975 року) [17], Міжнародну конвенцію про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства [18; 19], Міжнародну конвенцію про Гармонізовану систему опису та кодування товарів [20; 21], Міжнародну конвенцію про спрощення і гармонізацію митних процедур (Конвенція Кіото) [22], Міжнародну конвенцію про узгодження умов проведення контролю вантажів на кордонах [23; 24] тощо.

Щодо законів України, які приймають з метою реалізації державної митної політики,

то вони мають відповідати Конституції України, не порушуючи її положень, захищати інтереси держави та створювати сприятливі умови для розвитку внутрішнього ринку. Закони України є одним із головних елементів інституційного забезпечення реалізації державної митної політики [9, с. 45].

Ми звертали увагу на те, що інституційне забезпечення реалізації державної митної політики спрямовано на утворення нових або реорганізацію (удосконалення) наявних інституцій (структур).

Звернення до п. 34-1 ст. 4 Митного кодексу України дає можливість вказати, що до органів доходів і зборів належить центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, митниці та митні пости [11].

Отже, реформування органів державної влади, одним із результатів якого є створення Державної фіскальної служби України, зумовлює необхідність розроблення нових підходів до організації її діяльності на основі міжнародного досвіду реорганізації фіскальних органів та попереднього досвіду роботи Міністерства доходів і зборів України, Державної податкової служби України і Державної митної служби України. Один із шляхів досягнення поставленої мети – позиціонування Державної фіскальної служби України як ефективного адміністратора податкових і митних платежів, ефективність якого вимірюватиметься як продуктивністю роботи з наповнення бюджету, так і підвищенням рівня податкового та митного сервісу для платників [25]. Тому нагальним є висвітлення функціонального та організаційного складників статусу Державної фіскальної служби України, з'ясування місця даної служби в системі органів виконавчої влади, аналіз її базового нормативного підґрунтя для визначення перспективних напрямів удосконалення чинного законодавства.

Звернення до Постанови Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 № 236 [26] дає можливість зазначити, що Державна фіскальна служба України (ДФС) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів і який реалізує державну податкову політику, державну політику у сфері державної митної справи, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску. Варто констатувати, що організаційна система ДФС

України – це концептуальна будова багаторівневої системи фіскальних органів, сукупність якої становить відомче різноманіття організаційно-штатних (структурних) підрозділів цих органів, що впорядковані між собою на основі службової та виконавської компетенції, визначеної законодавством України з питань державної податкової та митної справи [27, с. 60].

Основним призначенням органів митного спрямування Державної фіскальної служби України є створення сприятливих умов для розвитку зовнішньоекономічної діяльності, забезпечення безпеки суспільства, захист митних інтересів України. Реалізуючи державну митну політику, органи митного спрямування Державної фіскальної служби України виконують такі основні завдання: 1) забезпечення правильного застосування, неухильного дотримання та запобігання невиконанню вимог законодавства України з питань державної митної справи; 2) забезпечення виконання зобов'язань, передбачених міжнародними договорами України з питань державної митної справи, укладеними відповідно до закону; 3) створення сприятливих умов для полегшення торгівлі, сприяння транзиту, збільшення товарообігу та пасажиропотоку через митний кордон України, здійснення разом з митними органами інших держав заходів щодо удосконалення процедури пропуску товарів, транспортних засобів через митний кордон України, їх митного контролю та митного оформлення; 4) здійснення митного контролю та виконання митних формальностей щодо товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України, у тому числі на підставі електронних документів (електронне декларування), за допомогою технічних засобів контролю тощо; 5) аналіз та управління ризиками з метою визначення форм та обсягів митного контролю; 6) забезпечення справляння митних платежів, контроль правильності обчислення, своєчасності та повноти їх сплати, застосування заходів щодо їх примусового стягнення; організація застосування гарантій забезпечення сплати митних платежів, взаємодія з банківськими установами та незалежними фінансовими посередниками, що надають такі гарантії; 7) застосування передбачених законом заходів митно-тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, здійснення контролю за дотриманням усіма суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та громадянами встановлених законодавством заборон та обмежень щодо переміщення окремих видів товарів через митний кордон України;

здійснення заходів щодо недопущення переміщення через митний кордон України товарів, на які встановлені заборони та/або обмеження щодо переміщення через митний кордон України, а також товарів, які не відповідають вимогам якості та безпеки; 8) здійснення державного експортного контролю в межах повноважень, покладених на органи доходів і зборів; 9) здійснення контролю за дотриманням правил переміщення валютних цінностей через митний кордон України; 10) сприяння захисту прав інтелектуальної власності, вжиття заходів щодо запобігання переміщенню через митний кордон України товарів з порушеннями охоронюваних законом прав інтелектуальної власності, недопущення переміщення через митний кордон України контрафактних товарів; 11) запобігання та протидія контрабанді, боротьба з порушеннями митних правил на всій митній території України; 12) здійснення в межах повноважень, контролю за діяльністю підприємств, які надають послуги з декларування товарів, перевезення та зберігання товарів, що переміщуються через митний кордон України чи перебувають під митним контролем, та здійснюють інші операції з такими товарами, надання дозволів на здійснення зазначених видів діяльності; видача сертифікатів уповноваженого економічного оператора; 13) ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності; 14) ведення митної статистики та обмін даними митної статистики з митними органами інших країн; 15) проведення верифікації (встановлення достовірності) сертифікатів про походження товарів з України та видача у випадках, встановлених чинними міжнародними договорами, сертифікатів походження; 16) здійснення обміну документами та інформацією (у тому числі електронною) з іншими державними органами України, митниці, правоохоронними та іншими органами іноземних держав; 17) впровадження, розвиток та технічне супроводження інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем і технологій в державній митній справі, автоматизація митних процедур, надання підприємствам послуг електронного цифрового підпису; 18) здійснення міжнародного співробітництва у сфері державної митної справи, залучення зовнішніх ресурсів для забезпечення діяльності органів доходів і зборів; 19) управління об'єктами інфраструктури органів доходів і зборів, розбудова митного кордону [11].

Водночас митниця є територіальним органом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, і

підпорядковується йому. Не допускається втручання у діяльність митниць інших територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику [11]. Позиція О. П. Федотова є досить переконливою в тому, що дієвість та результативність функціонування митниць як безпосередніх суб'єктів здійснення державної митної справи тісно пов'язані зі ступенем та належністю правової регламентації не тільки порядку їх утворення, але й порядку діяльності. Адже ситуація, що склалася натеper стосовно регламентації порядку утворення та функціонування митниць як територіальних органів ДФС України, повною мірою не сприяє ефективному здійсненню державної митної справи, а постійні контраверсії щодо діяльності митниць ДФС України у тому чи іншому статусі або у тій чи іншій службовій площині ідуть не на користь загальним правилам здійснення державної митної справи [27, с. 113].

У свою чергу, митний пост є органом доходів і зборів, який входить до складу митниці як відокремлений структурний підрозділ і в зоні своєї діяльності забезпечує виконання завдань, покладених на органи доходів і зборів [11]. Відповідно до ч. 6 ст. 546 Митного кодексу України у населених пунктах, на залізничних станціях, в аеропортах, морських і річкових портах та інших об'єктах, розташованих у зоні діяльності митниці, в міру необхідності створюються її відокремлені структурні підрозділи – митні пости [11]. Саме митні пости та їх відділи митного оформлення безпосередньо у місцях свого розташування і здійснюють заходи митного контролю, а належні їм території і приміщення розташовані на території таких зон.

Серед суб'єктного складу інституційного забезпечення реалізації державної митної політики варто назвати Міністерство фінансів України (Мінфін). Саме Мінфін є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію єдиної державної податкової, митної політики, державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового та митного законодавства тощо [28]. До основних завдань Мінфіну України законодавство зараховує, зокрема, формування та забезпечення реалізації державної фінансової, бюджетної, податкової і митної політики; розгляд звітів про виконання покладених на Державну митну службу України завдань; здійснення нормативно-правового регулювання у фінансовій, бюджетній, податковій, митній сферах. Міністр фінансів спрямовує

та координує діяльність Державної фіскальної служби України [28].

Водночас звернення до Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» дає можливість виокремити таких суб'єктів формування та реалізації державної митної політики, як: Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Національний банк, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Антимонопольний комітет України, Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі тощо [29]. Будь-який перелік суб'єктів реалізації державної митної політики не може бути вичерпним. Ті або інші завдання щодо формування або реалізації митної політики можуть вирішуватися багатьма як державними, так і недержавними інституціями.

Якщо говорити про кадровий потенціал органів митного спрямування ДФС України, то в цьому напрямі постає необхідність розробити та запровадити ефективну систему управління кадровими ресурсами, що, у свою чергу, сприятиме виконанню стратегії діяльності митниці, відповідатиме національному законодавству і міжнародним стандартам та розглядатиме персонал як найбільш цінний ресурс організації. З метою реалізації вищезазначеного треба зробити такі кроки: розроблення стратегії управління кадровими ресурсами, що забезпечить повну підтримку реалізації завдань, визначених стратегією діяльності митниці; розроблення політики в питаннях управління кадровими ресурсами, що відповідатиме національному законодавству і міжнародним стандартам, буде враховувати й заохочувати ефективне і раціональне виконання завдань і забезпечувати безпеку і захист співробітників; розроблення системи управління кадровими ресурсами, що визначатиме функції, ролі та обов'язки в структурі митниці; розроблення, впровадження та регулярний перегляд довгострокової стратегії навчання, яка інтегрована зі стратегією діяльності митної адміністрації, враховує міжнародні стандарти (наприклад, моделі митної компетенції ЄС) та є цілком схваленою вищим керівництвом [10].

Висновки

Виходячи із вищезазначеного, підсумовано: інституційне забезпечення реалізації державної митної політики спрямовано на утворення нових або реорганізацію (удосконалення) наявних інституцій (структур), а також проведення роботи щодо кадрового забезпечення діяльності цих інституцій. Сьогодні Міністерство фінансів України та Державна фіскальна служба України спрямовують свої зусилля на оптимізацію структури митних органів шляхом створення митниці

як однієї юридичної особи з чітким розподілом функцій та обов'язків центрального офісу та регіональних підрозділів митниці.

Список використаних джерел:

1. Сучасні тенденції реалізації митної політики України. URL: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/Juni/3.htm>.
2. Пухир С. Т. Інституційне забезпечення формування та реалізації державної регіональної політики в Україні. Регіональна економіка. 2014. № 2. С. 17-26.
3. Колесніков Г. В. Інституційне забезпечення розвитку фінансово-інвестиційної інфраструктури промислового регіону. Управління економікою: теорія та практика. 2013. С. 149-170 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Уе_2013_2013_13.
4. Клімчик В. В. Інституційне забезпечення фіскального регулювання зовнішньоторговельної діяльності в Україні. Інноваційна економіка. 2014. № 4 (53). С. 79-85.
5. Про затвердження Методики визначення критеріїв євроінтеграційної складової державних цільових програм: наказ Мінекономіки, європ. інтеграції від 16.03.2005 № 62. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/z0438-05>.
6. Федотов О. П. Адміністративно-правова концепція здійснення державної митної справи: теорія та практика: автореф. дис. ... доктора юрид. наук: спец. 12.00.07. О., 2016. 40 с.
7. Яковлев І. П. Форми і методи публічного адміністрування у державній митній справі: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. О., 2016. 224 с.
8. Кулик Г. Митні ризики та ризики в управлінні системою Державної митної служби України: сутність та співвідношення. Державне управління та місцеве самоврядування. 2012. Вип. 4 (15). С. 167-174.
9. Калініченко А.І. Систематизація митного законодавства: сутність та форми: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Х., 2015. 200 с.
10. Проект Плану дій з реформування митниці. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/imported_content/news/doc_2501412.pdf.
11. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/4495-17>.
12. Скаун О. Ф. Теория государства и права : учебн. Х. Консум, 2000. 704 с.
13. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
14. Джафарова О. В. Правове регулювання дозвільної діяльності органів публічної адміністрації в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2015. № 6. С. 45-49.
15. Петров Є. В. Феноменологія адміністративно-господарського права : моногр. Х. : Діа плюс, 2012. 392 с.
16. Конвенція про тимчасове ввезення від 26.06.1990. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_472.

17. Митна конвенція про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенція МДП 1975 року) від 14.11.1975. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_012.

18. Міжнародна конвенція про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства від 09.06.1977. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_926.

19. Про приєднання України до Міжнародної конвенції про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства та додатків I, II, III, V, VI, VII, VIII до неї : Указ Президента України від 23.05.2000 № 699/2000. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/699/2000>.

20. Міжнародна конвенція про Гармонізовану систему опису та кодування товарів від 14.06.1983. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_079.

21. Про приєднання України до Міжнародної конвенції про Гармонізовану систему опису та кодування товарів : Указ Президента України від 17.05.2002 № 466/2002. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/466/2002>.

22. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур (Київська конвенція) від 18.05.1973. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_643

23. Міжнародна Конвенція про узгодження умов проведення контролю вантажів на кордонах від 21.10.1982. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_267.

24. Про приєднання України до Міжнародної конвенції про узгодження умов проведення контролю вантажів на кордонах : Указ Президента України від 04.07.2002 № 616/2002. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/616/2002>.

25. Про затвердження Концепції науково-го забезпечення державного управління у податково-митній сфері : наказ ДФС України від 17.04.2015 № 281. URL: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/nakazi-pro-diyalnist/print-63671.html>.

26. Про Державну фіскальну службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 № 236. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/236-2014-%D0%BF>.

27. Федотов О. П. Адміністративно-правова концепція здійснення державної митної справи: теорія та практика: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.07. О., 2016. 457 с.

28. Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 375. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/375-2014-%D0%BF>.

29. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 № 959-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/959-12>.

В статье на основании анализа нормативно-правовых актов и научной позиции учёных рассмотрено институциональное обеспечение реализации государственной таможенной политики. Доказано, что институциональное обеспечение реализации государственной таможенной политики направлено на создание новых или реорганизацию (усовершенствование) существующих институтов (структур), а также проведение работы по кадровому обеспечению деятельности этих институтов. Указаны основные мероприятия, направленные на внедрение эффективной системы управления кадровыми ресурсами, что, в свою очередь, будет способствовать выполнению стратегии деятельности таможен, соответствовать национальному законодательству и международным стандартам.

Ключевые слова: государственная таможенная политика, институциональное обеспечение, органы таможенного направления, Государственная фискальная служба Украины.

In the article, based on the analysis of normative legal acts and scientific position of scientists, the institutional support of the implementation of the state customs policy is considered. It is proved that the institutional support of the implementation of the state customs policy is directed at the creation of new or reorganization (improvement) of existing institutions (structures), as well as work on personnel provision of these institutions' activities. The main measures aimed at introducing an effective system of human resources management, which in turn will contribute to the implementation of the customs strategy, will be in line with national legislation and international standards.

Key words: state customs policy, institutional support, customs authorities, State fiscal service of Ukraine.